

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobkyně: **N. G.**, zastoupena Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Malická 1576/11, Plzeň, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 9. 2018, č. j. MV-12821-4/SO-2018, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 12. 2019, č. j. 57 A 134/2018 – 68,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žalovaná **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalobkyni **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně pobývala na území České republiky nejprve na základě víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a poté na základě povolení k dlouhodobému pobytu vydaného za stejným účelem. Důvodem, pro který byl žalobkyni uvedený pobytový titul udělen, byla zhoršená bezpečnostní situace v Doněcké oblasti na Ukrajině, kde žalobkyně žila. Dne 4. 9. 2017 podala žalobkyně žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem strpění pobytu na území, kterou Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) zamítlo rozhodnutím ze dne 20. 11. 2017, č. j. OAM-26929-10/DP-2017, podle § 44a odst. 3

ve spojení s § 36 odst. 3 a dále ve spojení s § 38 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí odvolání, v němž zpochybnila, že jí v návratu do země nebrání žádná objektivní překážka. V souvislosti s úvahou správního orgánu I. stupně, že má volbu vrátit se do jakékoliv části Ukrajiny, mimo jiné namítla, že používá v komunikaci ruštinu, a pokud by měla přesídlit do západních nebo centrálních regionů Ukrajiny, mohlo by pro ni a její rodinu být používání ruštiny příčinou dalších potíží. K tomu odkázala na dva články z internetových zpravodajských zdrojů.

[3] Žalovaná odvolání v záhlaví specifikovaných rozhodnutím zamítla, a potvrdila tak závěr správního orgánu I. stupně, že pominuly důvody, pro které bylo žalobkyni pobytové oprávnění uděleno. Tento závěr opřela zejména o *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/850 ze dne 17. května 2017, kterým se mění nařízení (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni* (Ukrajina) (dále jen „nařízení 2017/850“), a rovněž o závěrečnou hodnotící zprávu Evropské komise č. COM (2015) 905 final ze dne 18. 12. 2015 (dále jen „hodnotící zpráva“), jež tvoří podklad tohoto nařízení. K námitce žalobkyně týkající se možných potíží z důvodu její komunikace v ruštině žalovaná uvedla, že povolení k pobytu za účelem strpění není udělováno jako prostředek ochrany cizinců před pronásledováním z důvodu používání jazyka národnostní menšiny.

II. Rozsudek krajského soudu

[4] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu, kterou krajský soud shledal důvodnou, a proto rozhodnutí žalované zrušil a vrátil jí věc k dalšímu řízení. Přisvědčil tak žalobkyni, že správní orgány nedostatečně zjistily skutkový stav věci.

[5] Podle soudu bylo podstatné, že žalobkyně žila před odchodem z vlasti v Doněcké oblasti, kde prokazatelně stále probíhá ozbrojený konflikt, a že mluví rusky. Žalobkyně přitom v odvolání uvedla, že v těch částech Ukrajiny, kde neprobíhají boje, vzrůstá nesnášenlivost k ruskojazyčným obyvatelům; na podporu svého tvrzení odkázala na novinové články obsahující výroky politické reprezentace Ukrajiny, z nichž skutečně vyplývá nesnášenlivost k obyvatelstvu z jihovýchodní části Ukrajiny, i diskriminace osob hovořících rusky. Závěr správních orgánů, že v oblasti Ukrajiny je mimo ozbrojený konflikt zajištěna bezpečnost a veřejný pořádek, vyplývající z nařízení 2017/850, lze sice dle soudu v obecné rovině akceptovat, ale namítla-li žalobkyně konkrétní okolnosti týkající se její osoby spočívající v užívání ruského jazyka, měly je správní orgány posoudit a řádně vypořádat. To ovšem neučinily. Pokud by totiž vskutku docházelo ke státem prosazované nebo tolerované diskriminaci celé skupiny ruskojazyčných občanů, jednalo by se pro žalobkyni o nebezpečí, které by jí bránilo v návratu do domovského státu.

III. Důvody kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[6] Žalovaná (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Stěžovatelka poukázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se možnosti vnitřního přesídlení pro občany Ukrajiny a na aktuální rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. 10. 2019, č. j. 14 A 141/2018- 37, který se vyjadřoval k otázce trvání překážky na vůli cizince nezávislé spočívající v nepříznivé bezpečnostní situaci na východě Ukrajiny (v Luhanské a Doněcké oblasti). Městský soud v tomto případě aproboval názor správních orgánů, že v souvislosti s přijetím nařízení 2017/850, jímž bylo rozhodnuto o uvolnění vízového režimu pro občany Ukrajiny, a s ním související závěrečné hodnotící zprávy, pominuly důvody, pro které bylo cizinci uděleno dlouhodobé vízum za účelem strpění pobytu na území.

[8] Podle stěžovatelky byl skutkový stav ve správním řízení zjištěn dostatečně. Žalobkyně vyjádřila toliko obecné obavy týkající se její možné diskriminace z důvodu svého původu a jazyka, aniž by prokazatelným způsobem podpořila/dokázala daná tvrzení. Žalobkyní odkazované internetové články (jejich útržky či toliko odkazy na ně) nelze považovat za relevantní zdroje/důkazy, z nichž by skutečně vyplývalo, že samotná žalobkyně bude po svém návratu na území Ukrajiny diskriminována. Ze zmíněných internetových článků týkajících se otázky diskriminace ruského jazyka vyplývá v případě prvním pouze snaha zbavit se na Ukrajině jazykového vlivu ruštiny a v případě druhém se jednalo o popis jednoho případu „bitky“ na střední Ukrajině, kdy si ránu vysloužil hoteliér, jenž byl pozván na jednání města Č. a požádal, aby mohl mluvit rusky, jelikož je to pro něj snazší. Žalobkyně tedy ve správním řízení dostatečně neprokázala, že by na celém území Ukrajiny skutečně docházelo k popírání práv občanů z Luhanské a Doněcké oblasti. Z veřejně dostupných zdrojů a dále dotčených právních předpisů EU vyplývá, že Ukrajina má zajištěn veřejný pořádek, mj. dodržuje základní práva občanů.

[9] Napadené rozhodnutí stěžovatelky tedy není nepřezkoumatelné. Stěžovatelka se vypořádala s námitkou týkající se otázky diskriminace žalobkyně z důvodu jí používaného jazyka, byť jednou větou. Vypořádání této námítky je nadto zřejmé z celého kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí. Pokud by situace na Ukrajině byla opačná, tzn., pokud by docházelo k popírání práv občanů na jejím území, zcela jistě by Nejvyšší správní soud opakovaně nejudikoval, že občané Ukrajiny mají možnost vnitřního přesídlení (viz rovněž rozsudek NSS ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 64/2017 - 55). V souvislosti s důkazním břemenem a důkazními prostředky stěžovatelka poukázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2018, č. j. 9 Azs 438/2017 - 25.

[10] Žalobkyně se ke kasační stížnosti ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Ustanovení § 44a odst. 3 zákona o pobytu cizinců stanoví: *„Žádost o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se podává ministerstvu. Na prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu se § 35 odst. 2 a 3, § 36 a § 46 odst. 3 a 7 vztahují obdobně.“*

[14] Podle § 36 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *„[d]obu platnosti víza a dobu pobytu na území na vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území nelze prodloužit, pokud ministerstvo shledá důvod pro zahájení řízení o zrušení platnosti tohoto víza (§ 38)“.*

[15] Podle § 38 odst. 2 téhož zákona *„[m]inisterstvo zruší platnost víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území, jestliže pominuly důvody, pro které bylo toto vízum uděleno, a cizinec nepožádal o zrušení platnosti víza ve lhůtě podle předchozího odstavce anebo bylo-li vízum uděleno podle § 33 odst. 1 písm. d) a soud žalobě nepřiznal odkladný účinek“.*

[16] Nejprve Nejvyšší správní soud uvádí, že souhlasí se závěry stěžovatelky, jež potvrdil rovněž krajský soud, že zmíněné nařízení 2017/850 ve spojení s hodnotící zprávou prokazují změněnou politickou a bezpečnostní situaci na Ukrajině a že žalobkyně má možnost se usídlit v jiné části země, má-li obavy z návratu do Doněcké oblasti. Tyto závěry Nejvyšší správní soud již opakovaně potvrdil ve své rozhodovací praxi (viz z poslední doby např. rozsudek NSS ze dne 13. 2. 2020, č. j. 4 Azs 471/2019 – 44). V hodnocení bezpečnostní situace na Ukrajině lze ostatně odkázat např. i na usnesení tohoto soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 7 Azs 239/2015 – 26, podle kterého *„na Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“* (obdobně viz usnesení NSS ze dne 29. 8. 2019, č. j. 4 Azs 199/2019 – 30, či ze dne 5. 9. 2018, č. j. 4 Azs 170/2018 – 30). Rovněž možnost přesídlení cizince do jiné – bezpečnější části Ukrajiny Nejvyšší správní soud setrvale judikuje (viz např. stěžovatelkou poukazovaný rozsudek NSS č. j. 1 Azs 64/2017 – 55).

[17] Proti možnosti přesídlení do jiné části Ukrajiny žalobkyně v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně namítla, že se obává diskriminace své osoby v západních či centrálních částech Ukrajiny z důvodu, že při komunikaci používá ruský jazyk. Krajský soud v napadeném rozsudku správně uvedl, že pokud by se toto tvrzení potvrdilo, mohlo by být relevantní pro posouzení žádosti žalobkyně o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Tuto skutečnost ostatně ani stěžovatelka ve své kasační stížnosti nezpochybnila, uvedla však, že se k této otázce dostatečně vyjádřila ve svém rozhodnutí, resp. že vypořádání námítky je zřejmé z celého kontextu odůvodnění tohoto rozhodnutí. S tím ovšem Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Stěžovatelka se totiž otázkou možné diskriminace rusky mluvících občanů v některých částech Ukrajiny nijak nezabývala, ani se, alespoň stručně, nevypořádala s odkazy žalobkyně na internetové zdroje, které měly její tvrzení dokládat. Rovněž nijak konkrétně nevysvětlila, že by z podkladů shromážděných ve správním řízení vyplývalo, že obavy vyslovené žalobkyní nejsou opodstatněné. Zároveň neuvedla žádnou úvahu v tom smyslu, že žalobkyně

(ne)prokázala dostatečnou míru individualizace, která by nějakým způsobem nasvědčovala skutečnosti, že její život či zdraví by mohly být návratem do země původu ohroženy. Důvody, pro které stěžovatelka nepovažovala námitku žalobkyně ohledně možných potíží z důvodu používání ruského jazyka za relevantní, vysvětluje až ve své kasační stížnosti. V napadeném rozhodnutí však toto odůvodnění zcela absentuje. Za dostatečné zcela jistě nelze považovat její obecné konstatování, že *„povolení k pobytu za účelem strpění není udělováno z důvodu ochrany cizinců před pronásledováním z důvodu používání jazyka národnostní menšiny“*. Toto konstatování spíše nasvědčuje tomu, že se stěžovatelka odmítla se danou namítanou skutečností zabývat, nežli tomu, že by ji považovala za nedůvodnou, jak dodatečně vysvětluje v kasační stížnosti.

[18] Nejvyšší správní soud tedy souhlasí se závěrem krajského soudu, že stěžovatelka se v napadeném rozhodnutí měla s námitkou žalobkyně týkající se jejích obav z diskriminace z důvodu používání ruského jazyka řádně vypořádat, a dostatečně tak zjistit skutkový stav věci. Pokud tak neučinila, bylo namíste její rozhodnutí zrušit.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[19] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[20] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalobkyni v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly (žalobkyně nepodala vyjádření ke kasační stížnosti), proto soud rozhodl, že se jí náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2020

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu